

ZAKLJUČNO POROČILO O DELOVANJU POMURSKE MADŽARSKE SAMOUPRAVNE NARODNE SKUPNOSTI V LETU 2024

I. VSEBINSKO POROČILO O DELOVANJU V LETU 2024

Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (v nadaljevanju PMSNS) deluje v skladu z Zakonom o samoupravnih narodnih skupnostih. Cilj delovanja v letu 2024 je identičen dolgoročnemu cilju naše skupnosti, to je ohranitev pomurske madžarske skupnosti, njenega maternega jezika, narodne zavesti, stvarne in duhovne dediščine ter izvajanje posebnih pravic, ki jih zagotavlja ustava, zakoni in podzakonski akti. Sedanji Svet PMSNS, ki je najvišji organ skupnosti, je bil potrjen na 1. redni (ustanovni) seji dne 9. januarja 2023. Predsednik Sveta PMSNS je Dušan Orban, podpredsednik pa Alen Vugrinec.

V letu 2024 smo nadaljevali z aktivnostmi iz preteklega obdobja, tudi smernice PMSNS so ostale nespremenjene. Svet PMSNS je imel v letu 2024 štiri redne seje, dve izredni seji in osem dopisnih sej, na katerih je med drugimi:

- potrdil zaključni račun PMSNS,
- obravnaval projekte, ki jih izvaja oziroma v katerih sodeluje PMSNS (Spodbujanje gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024, Dvig kakovosti dvojezičnega šolstva za madžarsko narodno skupnost v Sloveniji ter slovensko narodno skupnost na Madžarskem, ustanovitev etnografskih hiš, delovanje Hiše priložnosti v Radmožancih, delovanje Prekmurske vzorčne kmetije, delovanje Dijaško-nastanitvenega centra Dolga vas itd.),
- potrdil zaključni račun in finančni načrt svojih zavodov in organizacij,
- obravnaval aktualno problematiko na področju dvojezičnega šolstva,
- sprejel različne pravilnike,
- imenoval direktorja Zavoda za informativno dejavnost madžarske narodnosti,
- podal mnenja k predlogom različnih zakonov,
- podal mnenja oziroma soglasja k raznim uredbam in pravilnikom,
- imenoval člane v različne institucije,
- obravnaval letne načrte svojih zavodov,
- obravnaval in podal soglasje k Programu spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2025–2028,
- na podlagi neposrednega poziva Ministrstva za kulturo RS je izbral izvajalca za pripravo in izdajo otroškega časopisa za leto 2025,
- razpravljal o razdelitvi sredstev in razpisu v sklopu izvajanja Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024,
- podal predloge ustreznim organom na Madžarskem za dodelitev statusa institucije narodnostnega značaja določenim ustanovam,
- podal soglasje k narodnostnemu programu Knjižnice Lendava ter Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota,
- itd.

Delovanje Sveta PMSNS so s svojim aktivnim delovanjem pomagale tudi komisije Sveta PMSNS in predsedstvo PMSNS. Svet PMSNS ima naslednje redne komisije:

- Statutarno-pravna komisija;
- Komisija za informiranje in za družbene, kulturne ter znanstvene zadeve;
- Komisija za kmetijstvo;
- Komisija za šolstvo;
- Komisija za gospodarstvo;
- Komisija za volitve in imenovanja ter mandatna vprašanja;
- Komisija za mladino.

Poleg teh komisij delujeta še dve posebni komisiji, in sicer Komisija za pomurske madžarske vrednote ter Komisija za ohranitev. Tako so v letu 2024 določene komisije imele od 1 do 2 seji, nekatere več, Nadzorni odbor pa se je sestel na šestih sejah, na katerih je opravil nadzor nad delovanjem skupnosti in njenih zavodov. Predsedstvo PMSNS je v letu 2024 imelo pet sej, na kateri je obravnavalo aktualne tematike in podalo mnenja k tem.

Tudi v letu 2024 je PMSNS izvajala naloge, določene z zakoni in statutom, pri čemer je izvajala aktivno politiko v zadevah, ki se nanašajo na varstvo posebnih pravic pomurske madžarske narodne skupnosti, obravnavala in proučevala vprašanja, ki se nanašajo na položaj madžarske narodne skupnosti, zavzemala stališča glede teh in posredovala številne predloge in pobude pristojnim organom. Na področju spodbujanja in organizacije dejavnosti, ki prispevajo k ohranitvi narodne identitete članov pomurske madžarske narodne skupnosti, je PMSNS v letu 2024 na podlagi notranjega pravilnika sofinancirala različne kulturne, raziskovalne, informacijske, mladinske in gospodarske dejavnosti, kot so: delovanje amaterskih gledaliških skupin, udeležbo različnih društev in organizacij na prireditvah na narodnostno mešanem območju in Madžarskem, izvajanje programov različnih društev in organizacij, prireditve ob obletnicah delovanja društev in organizacij itd.

V letu 2024 smo še naprej veliko pozornosti posvečali srečanjem z visokimi državnimi funkcionarji v Sloveniji in na Madžarskem, s čimer smo želeli prispevati k boljši prepoznavnosti madžarske narodne skupnosti in k razvoju narodnostno mešanega območja.

Predstavniki PMSNS so se tako na raznih delovnih sestankih srečali z državnim sekretarjem, pristojnim za nacionalno politiko Madžarske Jánosom Árpádom Potápijem, z državno sekretarko za družinsko politiko dr. Zsófió Koncz, državnim sekretarjem in komisarjem predsednika vlade Zsoltom V. Németh, z glavno svetovalko predsednika Vlade Madžarske in nekdanjo predsednico parlamenta Madžarske go. Katalin Szili, s poslancem madžarske narodne skupnosti v Sloveniji Ferencem Horváthom, z župani ter drugimi predstavniki različnih organizacij iz družbenopolitičnega življenja. Cilj slednjih srečanj je bil izmenjava izkušenj na vseh področjih delovanja, iskanje novih možnosti za razvoj narodne skupnosti in izvajanje skupnih projektov. Predsednik Sveta PMSNS se je udeležil tudi konference o nacionalni politiki Karpatskega bazena z voditelji zamejskih madžarskih strank oz. organizacij ter 19. zasedanja slovensko–madžarske medvladne mešane komisije za spremljanje Sporazuma o zagotavljanju posebnih pravic madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji in slovenske narodne manjšine v Republiki Madžarski, ki je potekalo 30. septembra 2024 v Ljubljani.

Predstavniki PMSNS so se v letu 2024 poleg naštetih udeležili še številnih delovnih sestankov s pristojnimi organi Madžarske in Republike Slovenije ter s predstavniki drugih institucij. PMSNS je aktivno sodelovala tudi pri spremljanju izvajanja Načrta ukrepov Vlade Republike Slovenije o izvajanju predpisov na področju uresničevanja pravic italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji.

Predsednik sveta PMSNS je z veleposlanikom Madžarske v Sloveniji in s predstavniki Generalnega konzulata v Lendavi večkrat razpravljal o raznih vprašanjih, ki se nanašajo na varstvo in uresničevanje posebnih pravic pomurske madžarske narodne skupnosti. PMSNS se je tudi v letu 2024 na delovnih sestankih večkrat sestala s predstavniki gospodarstvenikov z Madžarske, na katerih so razpravljali o možnostih sodelovanja na področju gospodarstva in kmetijstva. Med letom je PMSNS aktivno sodelovala na različnih sejah in sestankih tako v Sloveniji kot na Madžarskem, prav tako je različnim ministrstvom, državnim organom, lokalnim skupnostim in drugim organizacijam predstavila projekte na področju gospodarstva, kmetijstva, turizma, kulture, znanosti in narodnih manjšin, ki jih v Pomurju uspešno izvaja PMSNS.

Od leta 2022 v sklopu PMSNS deluje tudi **Urad za dvojezičnost**, ki je v letu 2024 nadaljeval s svojim delom, in sicer pripravo prevodov za dvojezične institucije. Gre za raznolika, predvsem strokovna gradiva (pogodbe, uradne vloge, brošure in dokumentacije iz slovenskega v madžarski jezik in obratno). Naloge urada tako pretežno zajemajo:

- prevajanje strokovne literature, uradnih vlog, dopisov, korespondenc, dokumentacije,
- pomoč dvojezičnim institucijam na narodnostno mešanem območju pri prevodih,
- svetovanje na področju uporabe in prevodov madžarskega jezika ter prevodov namenjenih pripadnikom narodne skupnosti.

Sredstva za delovanje pisarne zagotavlja Urad za narodnosti na podlagi splošne pogodbe o sofinanciranju.

PMSNS je tako kot vsako leto tudi v letu 2024 organizirala **dve osrednji prireditvi**, in sicer 15. marca v spomin na revolucijo in osvobodilni boj leta 1848/49 in 20. avgusta, ob madžarskem dnevu državnosti. Na prireditvi v spomin na revolucijo in osvobodilni boj leta 1848/49 je bil slavnostni govornik državni sekretar, pristojen za vodno infrastrukturo na Ministrstvu za energijo ter poverjenik predsednika vlade za madžarski življenjski slog in zaščito nacionalnih vrednot Zsolt V. Németh. Ob dnevu državnosti pa je bila slavnostna govornica državna sekretarka za družine na Ministrstvu za kulturo in inovacije dr. Zsófia Koncz. Poleg teh dveh prireditev je naša skupnost organizirala oziroma soorganizirala še razna obeležja, od katerih je potrebno posebej izpostaviti slovesnosti ob dnevu narodne povezanosti (4. junija) in ob spominu na revolucijo leta 1956 (23. oktober).

Ena izmed osrednjih prireditev, ki pritegne ogromno obiskovalcev in ki jo s pomočjo sredstev z Madžarske soorganizira PMSNS, je izvedba **Pomurskega galopa**. Gre za največjo konjeniško prireditev v Prekmurju, kjer je v ospredju tekmovanje konjenikov, ki se želijo uvrstiti na madžarski nacionalni galop. V okviru prireditve pa se odvijajo različne kulturne in gastronomske predstavitve. Prireditev se je odvijala 25. avgusta 2024.

V letu 2024 je PMSNS ogromno energije vložila v dogovore in izvedbo naslednjih večjih projektov:

- obnova že obstoječih ter izgradnja novih etnografskih hiš v sodelovanju s posameznimi občinskimi samoupravnimi narodnimi skupnostmi (v okviru Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024),
- začetek strokovnega dela v Hiši priložnosti v Radmožancih, predvsem na področju zgodnje obravnave predšolskih otrok z odstopanji v razvoju,
- širitev dejavnosti in infrastrukture Prekmurske vzorčne kmetije v Banuti,
- delovanje Dijaško-nastanitvenega centra Dolga vas,

- spodbujanje uporabe maternega jezika znotraj družin (program „Magyarul a családban”) ter spodbujanje učenja madžarščine kot maternega jezika med dijaki izobraževalnega programa Predšolska vzgoja v Dvojezični srednji šoli Lendava.

Tako kot vsako leto je PMSNS tudi v letu 2024 iz dotacij iz Madžarske zagotovila brezplačne učbenike učencem Dvojezične srednje šole Lendava, ki se madžarščino učijo na ravni materinščine.

PMSNS je tudi v letu 2024 sofinancirala različne kulturne, raziskovalne, informacijske in gospodarske dejavnosti. Poudariti pa je potrebno, da je PMSNS glede izvajanja raznolike aktivnosti in investicij odvisna od uspešnosti pogajanj z različnimi ministrstvi in drugimi organizacijami tako v Sloveniji kot na Madžarskem. Poudariti moramo, da smo bili v zadnjem času pri tem zelo uspešni in nam je uspelo pridobiti sredstva za izvedbo več konkretnih projektov. S pomočjo raznih razpisov, predvsem razpisov z Madžarske, pa nam je uspelo tudi izvesti določene programe, ki jih sicer ne bi mogli (izvedba raznih taborov, seminarjev, delavnic, prireditev, organiziranje nogometnih tekem ekipe pomurske madžarske skupnosti, zagotavljanje učiteljev za izvedbo različnih interesnih dejavnosti v dvojezičnih šolah in vrtcih itd.). Tako je PMSNS v poletnih mesecih nadaljevala z izvedbo oziroma sofinanciranjem različnih taborov (npr. dramski, itd.). Prav tako smo sodelovali pri predstavitvi madžarske narodne skupnosti in naše kulture v različnih krajih na Madžarskem in v Sloveniji.

V letu 2024 smo v okviru ESS+ projekta **Dvig kakovosti dvojezičnega šolstva za madžarsko narodno skupnost v Sloveniji ter slovensko narodno skupnost na Madžarskem** nadaljevali z dvotedenskim izvajanjem glasbenih uric v vseh dvojezičnih vrtcih Prekmurja, začeli pa smo tudi z izvedbo plesnih uric, in sicer dvotedensko v vseh dvojezičnih vrtcih Prekmurja ter tedensko v treh dvojezičnih osnovnih šolah. Prav tako smo v vseh dvojezičnih vrtcih Prekmurja izvedli lončarske delavnice in tudi za učence DOŠ II Lendava, decembra pa še adventne delavnice oz. delavnice okraševanja medenjakov.

Izpeljali smo usposabljanje za vzgojitelje in dijake IP predšolska vzgoja DSŠ Lendava z naslovom Razvijanje madžarščine kot materinščine pri predšolskih otrocih. Poudarek predavanj je bil na vzgoji in komunikaciji v materinščini ter na otroški literaturi, na metodah razvijanja materinščine, vključno z vplivom tradicij in dialektov ter ljudskega pesništva. Z delom je od septembra začela tudi jezikovna asistentka v Porabju, in sicer v vrtcu v Števanovcih. Najeli smo tudi licence digitalnih gradiv v madžarskem jeziku za dvojezične VIZ Prekmurja za obdobje treh let.

Financer: Evropska unija in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

V okviru projekta **Izvajanje spodbujevalnega programa za vrtce** so bili v letu 2024 izvedeni naslednji ukrepi:

- Staršem, ki se zavežejo, da se bo njihov otrok v vseh razredih osnovne šole madžarščine učil na ravni maternega jezika, plačamo celoten delež plačila vrtca, ki bremeni starša (program z naslovom *Magyarul a családban*).
- Dijaki, ki se izobražujejo v programu Predšolska vzgoja na Dvojezični srednji šoli Lendava in se učijo madžarščine na ravni maternega jezika, prejmejo štipendijo.
- V dvojezičnih vrtcih dvakrat tedensko potekajo ure madžarske glasbe, za lutkovno skupino Vrtca Lendava pa je zagotovljena glasbena spremljava. Poleg tega najmlajšim otrokom in njihovim staršem zagotavljamo delavnice *Ringató*.
- V vseh oddelkih dvojezičnih vrtcev smo izvedli tematski interaktivni program *Lippogó*: otroci v vrtcu so spoznali trgatvene običaje, igre, plese in pesmi.
- Za vrtce smo organizirali koncert skupine Kolompos.

- Za vzgojitelje smo organizirali predavanja z naslovom Razvijanje spretnosti skozi igro in 8-urno izobraževanje z naslovom Gibalne note v vrtcu.
- Zainteresirani vzgojitelji so obiskali vrtec Fasori Kicsinyek Óvodája v Budimpešti.
- Za vrtce smo kupili t. i. papirnata gledališča.

Financer: Državni sekretariat za nacionalno politiko Madžarske, sklad Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

Dijaško-nastanitveni center Dolga vas od šolskega leta 2023/2024 sprejema dijake Dvojezične srednje šole Lendava. V prvem šolskem letu delovanja so se v dijaško-nastanitveni center vselili štirje učenci, na začetku šolskega leta 2024/2025 pa enajst. V njem bodo lahko bivali tudi dijaki na izmenjavi. Nočno varovanje objekta zagotavlja podjetje za varovanje Aktiva d. o. o. Čez dan so dijakom na razpolago zaposleni PMSNS, strokovno pomoč pa zagotavlja Dvojezična srednja šola Lendava.

Financer: Državni sekretariat za nacionalno politiko Madžarske, sklad Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

Storitve zgodnje obravnave v **Hiši priložnosti** v Radmožancih so se začele izvajati marca 2024. Specialni pedagogi so v pomurskih dvojezičnih vrtcih izvajali presejalne teste za otroke, ki so zanj pridobili soglasje staršev. Nato je sledil posvetovalni dan za starše v Radmožancih, na katerem so bili starši obveščeni o rezultatih testiranja njihovih otrok. Razvojno-pedagoške delavnice so se začele maja 2024. Tudi v poletnih mesecih so se tedensko izvajale storitve zgodnje obravnave.

Financer: Državni sekretariat za nacionalno politiko Madžarske, sklad Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

S pomočjo Vlade Madžarske je PMSNS že v letu 2020 oz. 2021 pridobila sredstva za **gradnjo telovadnice v Gaberju za namene Podružnične šole Gaberje DOŠ I Lendava in Dvojezične enote Gaberje Vrtca Lendava, za širitev prostorov z eno igralnico Dvojezične enote Gaberje Vrtca Lendava ter za prenovo stavbe in dvorišča nekdanje šole v Čentibi**, ki Vrtcu Lendava omogoča ustanovitev treh novih oddelkov. Projekti so se v letu 2024 uspešno zaključili.

Financer: Državni sekretariat za nacionalno politiko Madžarske, sklad Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije je na podlagi razpisa Zavoda za informativno dejavnost madžarske narodnosti zagotovilo sredstva za izdajo **otroške revije Kelepelő**. Dotacija bo v celoti nakazana Zavodu za informativno dejavnost madžarske narodnosti. V letu 2024 je izšlo 10 številke revije *Kelepelő*, ki jih prejmejo vsi naročniki kot priložo časopisa *Népújság* ter tudi dvojezični vrtci in dvojezične osnovne šole v številu izvodov, dogovorjenih z ustanovami.

Financer: Ministrstvo za kulturo RS

Avgusta 2024 je bilo izdelano digitalno gradivo z naslovom *Muravidéki értékek játékosan*, ki je dostopno na spletni strani jatek.ertektar.si in je bilo realizirano v okviru javnega razpisa iz leta 2023 za zbiranje, promocijo, ohranjanje in skrb za narodne vrednote in hungarikume ter uspešne prijave PMSNS. Gradivo vsebuje igriv pregled narodnih vrednot iz Zakladnice prekmurskih madžarskih vrednot, vključno s tistimi, ki so že prejele naziv izjemne narodne vrednote. Digitalno gradivo vključuje sedem tematskih sklopov po pet nalog, skupaj torej 35 nalog.

Financer: madžarsko Ministrstvo za kmetijstvo, Komisija Hungarikum

V zvezi s sredstvi, namenjenimi **Skupnosti za nakup nepremičnin in izgradnji Marijinega svetišča**, je treba omeniti, da z vzdrževalcem zaenkrat še ni bil dosežen dogovor o nakupu ali najemu zemljišča v Radmožancih, kjer se nahaja svetišče. Nepremičnina je v lasti Republike Slovenije, vzdržuje pa jo družba Slovenski državni gozdovi d.o.o. Prenova svetišča je bila leta 2023 kljub temu zaključena. V letu 2024 v okviru tega projekta ni bilo napredka (ni bilo izvedenega plačila).

Financer: Državni sekretariat za nacionalno politiko Madžarske, sklad Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

Program spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije, je namenjen razvoju gospodarske osnove območja, kjer živijo pripadniki avtohtone madžarske narodne skupnosti, kar podrobneje pomeni ustvarjanje novih delovnih mest in ohranjanje že obstoječih, vzpostavljanje nove infrastrukture in posodobitev že obstoječe, spodbujanje kmetijstva in ponudbe lokalnih kmetijskih pridelkov oziroma živil na programskem območju ter povečanje privlačnosti območja. Program je namenjen vsem upravičencem, ki svojo dejavnost opravljajo na območju, kjer živijo pripadniki avtohtone madžarske narodne skupnosti, in ki bodo z izvedbo svojih projektov pripomogli k uresničitvi njegovih ciljev. S programom se želi kar najbolj učinkovito odpraviti nerazvitost območja, ki po podatkih še vedno zaostaja v primerjavi z drugimi regijami v državi. Ukrepi programa so spodbujanje naložb v gospodarstvu na programskem območju, spodbujanje turističnih dejavnosti in produktov, promocija programskega območja in podpora pri izvajanju programa ter spodbujanje kmetijstva na programskem območju.

- **Ukrep 1: SPODBUJANJE NALOŽB V GOSPODARSTVU NA PROGRAMSKEM OBMOČJU**

Namen ukrepa je s sofinanciranjem novih in nadgradnjo obstoječih proizvodnih zmogljivosti v mikro, malih in srednje velikih podjetjih (MSP) spodbuditi gospodarski razvoj območij, kjer živijo pripadniki avtohtone madžarske narodne skupnosti. Z zaključenim javnim razpisom JR PMSNS – MMÖNK - UKREP 1/2024 je bilo 12 gospodarskih subjektov, vključenih v sofinancirane projekte. Na Programskem območju so se odprla 4 nova delovna mesta. Vsi upravičenci javnega razpisa JR PMSNS – MMÖNK - UKREP 1/2024 bodo s pomočjo uresničitve sofinanciranih projektov lahko izdelovali nove produkte, širili in modernizirali svojo proizvodnjo z novimi izdelki in storitvami.

- **Ukrep 2: SPODBUJANJE TURISTIČNIH DEJAVNOSTI IN PRODUKTOV**

Namen drugega ukrepa je spodbujanje nadaljnjega razvoja programskega območja z oživitvijo etnografskih hiš in drugih objektov, ki so v lasti ali v upravljanju občinskih samoupravnih narodnih skupnosti ter prostorov Zavoda za kulturo madžarske narodnosti Lendava. Osrednji cilj je ohranjanje jezikovne in kulturne identitete prekmurskih Madžarov ter vzpostavitev možnosti njihovega aktivnega vključevanja v razvoj programskega območja, tako gospodarskega kot turističnega.

Finančna sredstva je Madžarska narodna samoupravna skupnost občine Šalovci investirala v projekt »Žganjarna Domanjševci«, Madžarska samoupravna narodna skupnost občine Dobrovnik pa v projekt »Razširitev skednja in obnova razstave v Hiši Györgya Dobronokija«.

- **Ukrep 3: PROMOCIJA PROGRAMSKEGA OBMOČJA IN PODPORA PRI IZVAJANJU PROGRAMA**

Namen in cilj tretjega ukrepa je kakovostna in strokovna izvedba programa ter promocija za hitrejši gospodarski razvoj programskega območja. Med pomembnejše aktivnosti ukrepa med drugimi spadajo obveščanje javnosti: o vsebinah izdanih publikacij, raznih promocijskih in

video vsebin, delavnicah, novostih na štirjezični spletni strani Programa www.muravidek.re itn., izvedba tematskih delavnic (npr. Naučimo s tradicionalne poslikave pohištva, Poskrbimo za ptice (spletna delavnica), Ženitovanjska potica, Jesenska delavnica, Materinski dan, Velikonočna spletna delavnica, Ustvarjajmo iz gline, Dan čebel v Alvariumu, Postrgača iz krušne peči, Fuzbal, fuzbal, fuzbal tabor za otroke - delavnica za otroke), priprava promocijskih videoposnetkov; izdaja publikacij in družabnih iger; promocija in soorganizacija dogodkov, ki so bili izvedeni na programskem območju. Kot razstavljalci pa smo se udeležili 34. sejma Alpe-Adria v Ljubljani, 11. mednarodnega sejma Place2go v Zagrebu, 46. mednarodnega sejma »Utazás+« (Potovanje+) v Budimpešti, 56. sejma MOS Celje, sejma Podeželje v mestu Ljubljana in 13. mednarodnega sejma lov, ribolov in sejmu aktivnosti in oddiha v naravi 2024 v Gornji Radgoni. Cilj udeležbe na omenjenih sejmih je bil v prvi vrsti promocija programskega območja Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024, navezovanje stikov z obiskovalci, turističnimi ponudniki ter s tamkajšnjimi razstavljalci. Vse pripravljene promocijske vsebine so dostopne na spletni strani www.muravidek.re.

Pri omenjenemu Programu spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024 je slovenska vlada v letu 2022 v veljavni nacionalni Načrt razvojnih programov 2022–2025 dodatno uvrstila projekta PMSNS, in sicer **projekt Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« ter projekt Razvoj kmetijstva v okviru »vzorčne kmetije«**. Gre za podporo razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju z vzpostavitvijo vzorčne kmetije.

Projekt Prekmurska vzorčna kmetija zajema dva podukrepa, in sicer 4.1 in 4.2. V sklopu podukrepa 4.1, ki zajema vzpostavitev infrastrukture za nepridobitno podporo razvoju kmetijstva in hrane na narodnostno mešanem območju v Pomurju, so bile v letu 2024 realizirane različne aktivnosti. Za normalno delovanje kmetije je bil realiziran nakup kmetijske mehanizacije (traktorske vile in plato) in nakup druge opreme (toplotna črpalka za predelovalnico, oprema za industrijsko kuhinjo, mlin za mletje žit,...). Ostali stroški so povezani z materialnimi stroški za razne storitve in delo (ograja okoli vrta, nadstrešek za živali, semena solate in buč, ribja hrana...). Na kmetiji je opremljena industrijska kuhinja, ki je namenjena izvajanju raznih delavnic. Prekmurska vzorčna kmetija je ekološka kmetija. Na kmetiji delujeta dva rastlinjaka. Rastlinjak je zasajen z ekološkimi jagodami in sezonsko zelenjavo ter sadjem. Drug rastlinjak je akvaponičen, kjer v bazenu najdemo koi krape, v drugem delu pa se preizkuša pridelava različne vrste solate. Na kmetiji je vzpostavljen zeliščni vrt, z ekološkimi zelišči. Vzorčna čreda živali je sestavljena iz konj, sivega goveda, prašičev, oslov in koz. Na vzorčni kmetiji se sproti opravljajo še nujno potrebna dela, ureditev vodovodnega omrežja, ureditev okolice, cest, dovozov, parkirišča. Na objektu hlev-predelava, je bila opravljena manjša rekonstrukcija, prenova prvega dela strehe. Na dislocirani enoti v Domanjševcih je potekala rušitev starega objekta in postavitve mlina za mletje, v Dolgovaških Goricah je bil posajen nasad namiznega grozdja.

V sklopu podukrepa 4.2 so bile organizirane animacijske delavnice in izobraževanja na različnih lokacijah, na programskem območju. V spomladanskih in poletnih mesecih so potekali dogodki demonstracije in testiranje nanosa škropilne brozge s sodobnimi aplikacijskimi tehnikami skupaj z mariborsko fakulteto. Izvedena so bila različna izobraževanja in ogledi primerov dobrih praks na Madžarskem, ogled vrstne poskusne postaje, ogled vinske posesti Kristinus in ogled kmetijskega posestva v naselju Ete, v Avstriji sejem Intervino, v Sloveniji ogled ekološke kmetije in Festivala špargljev. Promocija lokalne in tradicionalne hrane je bila izvedena na sledečih prireditvah: Festival koprivne kulinarike in lokalnih pridelkov, Mednarodnem tekmovanju v kuhanju pasulja, na Medenem dnevu, na Dnevu špargljev in špargljevih jedi, na konferenci Zdravje v naših rokah, na 7. tekmovanju kuhanja

bograča, na Prazniku žetve, plesa in petja na Pomurskem galopu, na dogodku Tako kuhamo v kotličku in na dogodku Praznik vina in perezov. V velikonočnem času je na vzorčni kmetiji potekala delavnica barvanja pirhov, na Dan Zemlje pa je potekala delavnica zasaditve zelišč na zeliščnem vrtu. Med krompirjevimi počitnicami so potekale različne delavnice, dve delavnici za otroke, Mesi in kuha ter Izdelava ptičje valilnice. Za kuharje javnih zavodov se je odvila delavnica Priprava ribe. Za odrasle je bila organizirana še ena delavnica, Fermentacija. Oktobra se je na kmetiji odvil Dan odprtih vrat. Na Prekmurski vzorčni kmetiji je potekala predstavitev priročnika Učna pot po kmetiji, ki je zasnovan po vzorčni kmetiji. Vzorčna kmetija se je avgusta predstavila na sejmu AGRA v Gornji Radgoni.

Dejavnosti na kmetiji prispevajo k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti. Vzorčna kmetija predstavlja stično točko primerov dobrih praks za področje kmetijstva in nudi vse potrebne informacije, znanje, priporočila in druge nepridobitne storitve za spodbujanje razvoja kmetijstva.

Program *Kárpát-medencei Falugazdász* zagotavlja sredstva za plačo upravitelja ter s tem povezane programe in dejavnosti.

Financer: Ministrstvo za kmetijstvo RS

V začetku leta 2022 sta predsednika vlade Republike Slovenije in Vlade Madžarske podpisala sporazum o sodelovanju pri gospodarskem in družbenem razvoju narodnostno mešanega območja na obeh straneh slovensko–madžarske meje, to je Pomurja in Porabja, na podlagi katerega bi obe skupnosti v naslednjih petih letih prejeli po 25 milijonov evrov. S tem se je uresničila pobuda o skupnem financiranju madžarske narodnosti v Pomurju in slovenske skupnosti v Porabju. Predvideno je, da bi projekte izvajalo Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje **MURABA**, ustanovljeno med skupnostjo porabskih Slovencev in našo skupnostjo ter pristojnimi občinami.

PMSNS prav tako sodeluje v evropskem projektu **Connected Through Mobility** (Povezani skozi mobilnost). Glavni cilj tega pilotnega projekta je okrepiti izobraževalni sistem in sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter predstaviti štirim državam Zahodnega Balkana, ki so cilj programa – Albaniji, Bosni in Hercegovini, Kosovu* in Črni gori – priložnosti programov poklicne mobilnosti v okviru Erasmus+. Partnerstvo sestavljajo srednjeevropski in zahodno balkanski subjekti, ki delujejo na področju gospodarstva in izobraževanja, in bo dijakom poklicnega izobraževanja in usposabljanja, učiteljem ter vodjem usposabljanja in menedžerjem, ki podpirajo mobilnost, omogočil sodelovanje v številnih dejavnostih. Projekt se je v letu 2024 uspešno zaključil.

Glede na prejšnje navedbe lahko zaključimo, da je PMSNS v preteklem letu uspešno predstavljala in zastopala pripadnike madžarske narodnosti tako doma kot v tujini. Z organizacijo oziroma sofinanciranjem raznovrstnih prireditev (kulturnih, raziskovalnih, športnih, znanstvenih, izobraževalnih), je PMSNS znatno prispevala k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti. Prav tako je PMSNS bila zelo aktivna pri obravnavi in proučitvi vprašanj, ki zadevajo položaj narodnih skupnosti. Pri tem je sprejela številna stališča in podala predloge ter pobude pristojnim organom. Obenem je PMSNS ohranjala in razvila stike z matičnim narodom, pripadniki narodnih skupnosti v drugih državah in z drugimi organizacijami. Menimo, da je bil z vsem tem njen temeljni cilj dosežen.

Lendava, 17. januar 2025

Pripravili:
strokovni delavci PMSNS

II. RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodsko poročilo je sestavljeno iz računovodskih izkazov in pojasnil. Zakon o računovodstvu predpisuje dva izkaza:

- 1) **Bilanco stanja** z obveznima prilogama:
 - a. 1/A – Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
 - b. 1/B – Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil
- 2) **Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov** z obvezno prilogo:
 - a. 3/B – Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Posebna vrsta predpisanih izkazov so evidenčni izkazi:

- 1) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka – priloga 3/A
- 2) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov – priloga 3/A-1
- 3) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov – priloga 3/A-2

BILANCA STANJA

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki prikazuje realno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov. Bilanca stanja izkazuje končno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov ob koncu obračunskega obdobja.

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Pri dolgoročnih sredstvih in sredstvih v upravljanju izkazujemo promet pri premoženjskih pravicah, nepremičninah, opremi in drugih opredmetenih osnovnih sredstvih ter dolgoročnih finančnih naložbah.

Naziv dolgoročnega sredstva	Znesek 2024	Znesek 2023
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	12.296,62	12.297
Popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	(11.772,60)	(11.448)
Sedanja vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev	524,02	849
Nepremičnine	4.815.479,38	4.537.254
Popravek vrednosti nepremičnin	(447.354,71)	(353.474)
Sedanja vrednost nepremičnin	4.368.124,67	4.183.780
Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	1.939.226,09	1.897.167
Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	(797.612,38)	(589.396)
Sedanja vrednost opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	1.141.613,71	1.307.771
Dolgoročne finančne naložbe	7.500	7.500
SKUPAJ	5.517.762,40	5.499.900

Med konti skupine neopredmetenih sredstev so evidentirane premoženjske pravice oziroma uporabniški računalniški programi. Premoženjske pravice so vrednotene po nabavni vrednosti, zmanjšane za vrednost njihovega popravka. Amortizacija v letu 2024 znaša 324,96 evrov. Nove

nabave niso bile zabeležene. Na dan 31. decembra znaša neodpisana vrednost neopredmetenih sredstev 524,02 evrov.

Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi so evidentirane nepremičnine, oprema in druga opredmetena osnovna sredstva.

Leta 2022 je PMSNS iz sredstev projekta »Vzpostavitev in delovanje vzorčne kmetije z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju« kupila poslovne prostore od Občine Dobrovnik. V poslovnih knjigah smo jih izkazovali kot poslovne prostore v pridobivanju. Ker so se v letu 2024 poslovni prostori začeli uporabljati, jih izkazujemo med nepremičninami v uporabi.

Na vzorčni kmetiji v Banuti se je izvedla preselitev električnega števca iz objekta v prosto stoječo omarico. Ker se je na objektu povečal dotok električne energije, se je povečala tudi nabavna vrednost zgradbe za 1.789,64 EUR. Prav tako se je povečala nabavna vrednost zgradbe za 1.235,00 EUR zaradi izvedenih drugih del na njej.

Zaradi vgraditve namakalnega sistema v obnovljeni rastlinjak, se je povečala nabavna vrednost rastlinjaka za 4.043,08 EUR.

Postavili so nadstrešek za osle v vrednosti 4.240,00 EUR, ograjo za konjsko manežo v vrednosti 28.140,43 EUR in ograjo za kmečki vrt v vrednosti 1.675,00 EUR.

V prihodnosti želi PMSNS na zemljišču domačije v Domanjševcih obnoviti en objekt in v njega postaviti mlin. Da bi zagotovili ustrezno pot do objekta, ki ga želimo obnoviti, je bila potrebna rušitev preostalih objektov. Stroške odstranitve objekta in projektne dokumentacije za obnovo gospodarskega objekta vodimo kot nepremičnine v pridobivanju v vrednosti 28.730,39 EUR.

Izvedla se je dokončna zunanja rekonstrukcija hleva v Banuti. Stroški rekonstrukcije v letu 2024 znašajo 184.216,05 EUR. Ker v naslednjih letih pričakujemo, da bomo uredili in rekonstruirali še del notranjih prostorov, vodimo hlev med nepremičninami v pridobivanju.

Med nepremičninami v pridobivanju izkazujemo tudi stroške izdelave načrtov PZI za rekonstrukcijo in dozidavo gostinsko prenočitvenega objekta v Dolgi vasi v vrednosti 24.156,00 EUR.

V letu 2024 so se nabavila osnovna sredstva v vrednosti 78.419,38 EUR, in sicer;

- oprema v skupni vrednosti 44.635,76 EUR:
 - tester vode v akvaponični rastlinjak v vrednosti 1.560,00 EUR,
 - mlin na kamen v vrednosti 43.075,76 EUR;
- računalniška oprema v vrednosti 280,60 EUR;
- stroji in aparati v vrednosti 7.472,19 EUR:
 - stroja za pomivanje posode v vrednosti 2.803,30 EUR,
 - električni štedilnik v vrednosti 2.315,56 EUR,
 - napa gospodinjske izvedbe v vrednosti 1.210,24 EUR,
 - avtomatski mehčalec vode v vrednosti 500,20 EUR,
 - pralni stroj v vrednosti 342,99 EUR,
 - hladilnik v vrednosti 299,90 EUR;

- kuhinjsko pohištvo v vrednosti 21.143,33 EUR;
- druga oprema v vrednosti 1.398,30 EUR:
 - video nadzorni sistem v vrednosti 1.020,71 EUR,
 - talna obloga z obrobo v vrednosti 377,59 EUR;
- kmetijska mehanizacija v vrednosti 3.489,20 EUR:
 - traktorski plato v vrednosti 2.598,60 EUR,
 - traktorske vile v vrednosti 890,60 EUR.

V letu 2024 se je nabavil drobni inventar v vrednosti 5.766,51 EUR. Drobní inventar v celoti odpisujemo ob nabavi.

Z nakupom objekta v Dolgi vasi je PMSMS kupila tudi premičnine v vrednosti 50.000 evrov. Gre za gostinsko opremo v gostilni (opremljena kuhinja z vsem kuhinjskim in jedilnim priborom, šank z vsem gostinskim priborom, pomivalni stroji, mize, stoli), z 10 opremljenimi sobami namenjenimi za prenočišča (v vsaki sobi postelja, omare, kopalnica, klima, TV). Ker se premičnine ne uporabljajo, jih od leta 2022 vodimo kot opremo v pridobivanju.

V preteklosti je PMSNS v okviru projekta Prekmurski madžarski vaški program nabavila osnovna sredstva in drobni inventar za nekatere krajevne skupnosti Občine Lendava in nekatera društva. Ta sredstva so bila zavedena v naših poslovnih knjigah. V letu 2024 je PMSNS podpisala pogodbo s krajevnimi skupnostmi in društvi o prenosu lastništva na njih. Vrednost prenesenih osnovnih sredstev in drobnega inventarja znaša 15.930,74 EUR.

Na predlog popisne komisije smo iz poslovnih knjig izločili opredmetena osnovna sredstva v vrednosti 18.271,07 EZR ter drobni inventar v vrednosti 7.924,81 EUR.

Med dolgoročnimi sredstvi izkazujemo tudi dolgoročne finančne naložbe in sicer druge dolgoročne kapitalske naložbe v d. o. o. iz leta 2015. Stanje finančne naložbe v podjetje je ostalo nespremenjeno (7.500,00 evrov). Prevrednotenje naložbe se ne opravlja. V tekočem letu v tej skupini kontov ni bil zabeležen promet.

Na dan 31. decembra 2024 znaša neodpisana vrednost dolgoročnih sredstev in sredstev v upravljanju 5.517.762,40 evrov. Amortizacija osnovnih sredstev se ne obravnava kot strošek, temveč se vračuna neposredno v breme obveznosti do virov sredstev.

Kratkoročna sredstva

Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah

Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah so sredstva na podračunu na dan 31. decembra. Poslovanje poteka preko podračuna pri Upravi za javna plačila Murska Sobota v elektronski obliki. Na dan 31. 12. 2024 smo imeli dobroimetje v višini 900.230,87 evrov, kar beležimo kot 4,5 odstotno povečanje denarnih sredstev glede na stanje 31. 12. 2023. Stanje denarnih sredstev je bil potrjen z IOP obrazcem z MF, Upravo RS za javna plačila.

Kratkoročne terjatve do kupcev

Na dan 31.12. izkazujemo terjatve do kupcev v vrednosti 1.795,00 eur. Terjatve se nanašajo na stroške nastanitve dijakov v Dijaško-nastanitvenem centru v Dolgi vasi v vrednosti 1.280,00

EUR, na najem službenega kombi vozila v vrednosti 275,00 EUR ter na najem prostorov v Hiši priložnosti v Radmožancih v vrednosti 240,00 EUR.

Kratkoročno dani predujmi

Na dan 31.12. izkazujemo dane predujme v vrednosti 1.024,86 evrov.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Na dan 31. 12. izkazujemo terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta v višini 31.949,82 evrov.

Kratkoročne terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države znašajo 24.821,52 EUR. V okviru le-teh izkazujemo terjatve do Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja v vrednosti 23.600,00 EUR, do Upravljalca EZR države v vrednosti 861,52 EUR za obresti od sredstev na vpogled ter do Državnega zbora Republike Slovenije v vrednosti 360 EUR za najem poslanske pisarne.

Kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna znašajo 360,00 EUR in se nanašajo na terjatve do Zavoda Republike Slovenije za šolstvo za najem prostorov.

V vrednosti 1.217,59 EUR izkazujemo terjatve do posrednih uporabnikov proračuna občine, in sicer do ZD Lendava v vrednosti 1.017,59 EUR za najem prostorov ter do Ljudske univerze Lendava v vrednosti 200,00 EUR za najem službenega kombi vozila.

Terjatve do ZZZS iz naslova refundacij znašajo 5.550,71 EUR.

Druge kratkoročne terjatve

Druge kratkoročne terjatve na dan 31. 12. izkazujemo v vrednosti 3.985,40 evrov. Terjatve iz naslova preveč plačanih prispevkov in davkov znašajo 859,48 EUR, do zaposlenih 1.604,19 EUR ter do dobaviteljev 1.521,73 EUR.

V letu 2015 je PMSNS imela inšpekcijski nadzor Inšpektorata za javni sektor. Nadzor je bil opravljen na podlagi določb Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Odrejeno je bilo, da mora delodajalec formalno odpraviti ugotovljene nepravilnosti in poskrbeti za vračilo preveč izplačanih zneskov plač. Terjatev je bila vzpostavljena za pet javnih uslužbencev, od katerih sta dva zaposlena že pri drugi pravni osebi. Štirje javni uslužbenci so neto zneske v celoti vrnili. Terjatev do bivšega zaposlenega je sicer dvomljiva.

Aktivne časovne razmejitve

Na dan 31. 12. izkazujemo aktivne časovne razmejitve v višini 92.882,78 evrov.

V tej skupini izkazujemo vnaprej plačane stroške v vrednosti 32.371,99 EUR (zavarovalne premije zgradb in motornih vozil, licenčnino programov, najem e-gradiva in požarnega zidu, zakup izloženega prostora in domene).

Med kratkoročnimi aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo tudi prihodke, ki niso mogli biti zaračunani v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo, stroški pa so že nastali.

Na dan 31.12. izkazujemo prehodno nezaračunane prihodke v višini 60.510,79 EUR, in sicer:

- do Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj v vrednosti 24.046,77 EUR za financiranje projekta Promocija programskega območja in podpora pri izvajanju programa spodbujanje gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024;
- do Ministrstva za vzgojo in izobraževanje v vrednosti 20.742,05 EUR za financiranje projekta »Dvig kakovosti dvojezičnega šolstva za madžarsko narodno skupnost v Sloveniji ter slovensko narodno skupnost na Madžarskem«;
- do madžarske vlade v vrednosti 12.634,97 EUR;
- do Dvojezične osnovne šole I Lendava v vrednosti 1.661,00 EUR za najem e-gradiv;
- do Dvojezične srednje šole Lendava v vrednosti 769,00 EUR za najem e-gradiv;
- do Dvojezične osnovne šole Dobrovnik v vrednosti 414,00 eur za najem e-gradiv ter
- do Dvojezične osnovne šole Prosenjakovci v vrednosti 245,00 eur za najem e-gradiv.

Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine

V okviru projekta »Dvig kakovosti dvojezičnega šolstva za madžarsko narodno skupnost v Sloveniji ter slovensko narodno skupnost na Madžarskem« smo s strani Ministrstva za vzgojo in izobraževanje prejeli predujem v vrednosti 36.520,69 EUR.

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih

Na dan 31. 12. znašajo kratkoročne obveznosti do zaposlenih 62.925,55 evrov. V primerjavi s preteklim letom so se obveznosti zvišale za 13,3 odstotkov.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Obveznosti do dobaviteljev izkazujemo na dan 31. decembra v višini 43.231,91 evrov. Obveznosti do dobaviteljev v državi znašajo 27.618,71 EUR, medtem ko izkazujemo obveznosti do dobaviteljev v tujini v vrednosti 15.613,20 EUR. V večini primerov gre za zaračunane decembrske stroške, ki na dan 31. decembra še niso zapadle v plačilo.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja znašajo na dan 31. decembra 24.942,04 evrov. Med temi obveznostmi izkazujemo obveznosti za izplačila prispevkov delodajalca na plače za mesec december, izplačilo prispevkov delodajalca za redno delovno uspešnost za oktober – december, izplačilo po pogodbah o delu za mesec december podpredsedniku PMSMS ter izplačilo sejin članom sveta PMSNS ter članom komisij za december. Obveznosti so ostale odprte, ker zapadejo šele meseca januarja 2025.

Ker za mesec december v primerjavi s preteklim letom izkazujemo višje obveznosti iz naslova davka na dodano vrednost, so izkazane druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja v letu 2024 bistveno višje.

Na dan 31.12. izkazujemo kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta v vrednosti 32.175,24 EUR.

Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov državnega proračuna znašajo 115,91 EUR, in sicer do Uprave Republike Slovenije za javna plačila v vrednosti 31,91 EUR in do Ministrstva za digitalno preobrazbo v vrednosti 84,00 EUR.

Obveznosti do posrednih uporabnikov državnega proračuna znašajo 184,47 EUR, do RTV Slovenija v vrednosti 3,77 EUR ter do Doma starejših Lendava v vrednosti 180,70 EUR.

Obveznosti do posrednih uporabnikov občinskega proračuna znašajo 31.874,86 EUR. Izkazujemo obveznost do Zavoda za informativno dejavnost v vrednosti 20.241,56 EUR, in sicer 20.000,00 EUR na osnovi sporazuma o zagotovitvi sredstev in 241,56 EUR za objavo oglasov v Népújságu. Obveznosti do Madžarske narodne samoupravne skupnosti Občine Šalovci znašajo 1.200,00 EUR za izvedbo delavnic. Prav tako za izvedbo delavnic izkazujemo obveznost do Zavoda za kulturo madžarske narodnosti v vrednosti 727,63 EUR.

V sklopu programa »Magyarul a családban« subvencioniramo prispevke staršev za oskrbnine v vrtcih. Do subvencioniranja so upravičeni starši tistih otrok, ki se bodo v času osnovnošolskega izobraževanja učili madžarski jezik na nivoju maternega jezika. Na podlagi sporazuma o sodelovanju subvencijo poravnava PMSNS neposredno vrtcu. Iz tega naslova izkazujemo obveznosti do Vrtca Lendava v vrednosti 7.675,39 EUR, do Vrtca Občine Moravske Toplice v vrednosti 1.442,32 EUR, do DOŠ Dobrovnik v vrednosti 266,40 EUR in do DOŠ Prosenjakovci v vrednosti 321,56 EUR.

Pasivne časovne razmejitve

Na dan 31. decembra znašajo pasivne časovne razmejitve 965.807,30 evrov in so se v primerjavi z obračunskim letom 2023 znižale za 31 odstotkov.

Kratkoročno odloženi prihodki na dan 31. decembra 2024 še niso zaračunani prihodki, saj stroški ali odhodki, katerih pokrivanju so namenjeni, v obračunskem obdobju še niso nastali. Sredstva se prenašajo med poslovne prihodke takrat, ko so za to izpolnjeni pogoji.

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo tudi prejeta sredstva s strani Upravljalca sredstev sistema EZR države v vrednosti 53.009,06 EUR. V letu 2025 se izvede natančna razmejitev pridobljenih obresti od sredstev na vpogled po projektih. Sredstva se bodo porabljala na osnovi ustreznih soglasij financerjev.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Druge dolgoročne obveznosti

Druge dolgoročne obveznosti v vrednosti 12.146,94 EUR predstavljajo obveznost iz naslova finančnega leasinga za službeno vozilo.

Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

PMSNS kot določeni uporabnik ima vsa sredstva v upravljanju in zato tudi izkazuje obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje. Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva predstavljajo znesek knjigovodske vrednosti teh sredstev, ki so povečane za znesek sredstev neporabljene obračunane amortizacije in namenskih denarnih sredstev. Na dan 31. 12. znašajo obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva 5.483.622,59 evrov.

Amortizacija je bila obračunana v višini 330.668,50 evrov in je bila poknjžena v breme obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva.

Izločena osnovna sredstva, katerih lastništvo je bilo preneseno krajevnim skupnostim, so bila poknjžena v breme obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v vrednosti 8.113,45 EUR.

Obveznosti za dolgoročne finančne naložbe

Glede na preteklo obračunsko leto v tej skupini kontov niso nastale spremembe. Podatek 7.500,00 evrov predstavlja knjigovodsko vrednost dolgoročne finančne naložbe v letu 2015 (ustanovitveni vložek v d. o. o.).

Presežek odhodkov nad prihodki

V bilanci stanja na dan 31. 12. 2024 izkazujemo negativen rezultat, presežek odhodkov nad prihodki znaša 119.241,13 evrov.

Stanje obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva, obveznosti za dolgoročne finančne naložbe ter ugotovljeni rezultat se usklajujejo na predpisanem obrazcu z Občino Lendava.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaz prihodkov in odhodkov je temeljni računovodski izkaz, ki izkazuje podatke o prihodkih in odhodkih ter poslovni izid po načelu poslovnega dogodka.

Analiza prihodkov

V letu 2024 znašajo prihodki 2.226.448,87 evrov. Prihodki po načelu nastanka poslovnega dogodka so bili v primerjavi s preteklim obračunskim obdobjem za 25 odstotkov višji. Prihodki od poslovanja so bili doseženi z izvajanjem javne službe in tudi s prodajo storitev na trgu.

V letu 2024 znašajo prihodki od poslovanja 2.216.623,35 EUR in so bili za 25 odstotkov višji v primerjavi z letom 2023. Prihodke od poslovanja sestavljajo naslednji prihodki: sredstva iz državnega proračuna 991.704,55 EUR, sredstva s strani madžarske vlade 1.209.058,19 EUR in prihodki od prodaje storitev na trgu 15.860,61 EUR

Prihodki iz državnega proračuna so sredstva s strani Urada Vlade za narodnosti v vrednosti 315.215,09 EUR, Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj v vrednosti 211.829,52 EUR, Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja v vrednosti 388.304,11 EUR, Ministrstva za vzgojo in izobraževanje v vrednosti 64.355,83 EUR in Ministrstva za kulturo v vrednosti 12.000 EUR.

Prihodki s strani madžarske vlade znašajo 1.209.058,19 EUR. Tudi v letu 2024 smo nekatere prihodke oblikovali prek kontov pasivnih časovnih razmejitev. Gre za sredstva madžarske vlade, ki smo jih pridobili v preteklih letih, vendar so stroški nastali v letu 2024.

Analiza odhodkov

V stroške obračunskega obdobja vštevamo le tiste, ki se nanašajo na to obdobje, pri čemer ni pomembno, ali so bili plačani ali ne. Naravne vrste stroškov predstavljajo stroški materiala, stroški storitev in stroški dela. Amortizacijo v celoti pokrivamo v breme obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, zato jih v izkazu prihodkov in odhodkov ne prikazujemo.

Odhodki obračunskega leta 2024 znašajo 2.278.431,53 evrov in so v primerjavi z letom 2023 višji za 27 odstotkov.

Struktura odhodkov za leto 2024 je sledeča:

Odhodki	Vrednost	Delež
Stroški materiala	111.584,12	4,90%
Stroški storitev	712.284,35	31,26%
Stroški dela	815.141,99	35,78%
Amortizacija	5.766,51	0,25%
Drugi stroški	10.600,00	0,47%
Finančni odhodki	3.809,53	0,16%
Drugi odhodki	619.245,03	27,18%
Odhodki skupaj	2.278.431,53	100%

Stroški materiala so vrednosti porabljenega pisarniškega in čistilnega materiala, časopisov in strokovne literature, ki nimajo trajnejše vrednosti. Med materiale vštevamo tudi madžarske učbenike in knjige, ki jih naša skupnost vsako leto zagotavlja dvojezičnim šolam in vrtcem v skladu z njihovimi potrebami. Izkazujemo tudi stvari drobnega inventarja, ki imajo dobo koristnosti manj kot leto dni in kateri niso evidentirani v registru osnovnih sredstev.

Protokolarna darila (cvetje, okrasni predmeti) spadajo tudi med stroške materiala, ki v skupnosti nastajajo zaradi raznih srečanj z visokimi državnimi funkcionarji v Sloveniji in na Madžarskem, prav tako izdatki za reprezentanco kot nujno potrebni v razmerjih z njimi.

Izkazujemo tudi vrednosti materiala, porabljenega za otroške taborne in prireditve, ki so že tradicionalne pri PMSNS. Stroški materiala vključujejo tudi vrednost porabljene električne energije in vrednost porabljenega kuriva za ogrevanje poslovnih prostorov ter vrednost porabljenega goriva za službeno vozilo.

Podrobnejša struktura stroškov materiala je prikazana v nadaljevanju:

Odhodki	Vrednost	Delež
Električna energija in druga energija	46.998,17	42,12%
Čistilni in drugi material	28.274,01	25,34%
Goriva in maziva za prevozna sredstva	15.783,78	14,15%
Pisarniški material	5.308,37	4,76%
Material za taborne, prireditve in delavnice	4.793,88	4,30%
Reprezentanca in protokolarna darila	3.886,62	3,48%
Učbeniki, knjige za šole in vrte; časopisi, revije in strokovna literatura	3.316,81	2,97%
Drobni inventar	2.772,13	2,48%
Službena obleka in obutev	450,36	0,40%
Skupaj	111.584,12	100%

Stroški storitev so stroški založniških in tiskarskih storitev, stroški oglaševalskih storitev, ki se pojavljajo zlasti pri izvajanju projekta »Promocija programskega območja in podpora pri izvajanju Programa spodbujanje gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024«. Zaradi svoje specifičnosti delovanja PMSNS spadajo sem še prevajalske storitve, storitve lektoriranja, stroški prireditve in taborov, stroški sejmov, prevozni in transportni stroški, stroški konferenc, seminarjev in simpozijev, računalniške storitve, revizijske in svetovalne storitve, strokovna dela in svetovanja pri izvajanju projektov, stroški zdravniškega pregleda zaposlenih.

Poleg naštetega spadajo sem še stroški telefona in elektronske pošte, poštnina, stroški komunalnih storitev (vodarina, odvoz smeti), stroški vzdrževanja in popravila vozil, pristojbine za registracijo vozil, stroški nakupa vinjet, zavarovalne premije za objekte, opremo in motorna vozila, stroški tekočega vzdrževanja objektov in druge opreme. Tu so vključeni tudi nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, druge najemnine, zakupnine in licenčnine ter plačila odškodnin. Sem spadajo tudi povračila stroškov, nastalih na službenih potovanjih v državi in v tujini, kot so dnevnice, nočnine, kilometrine, parkirnine.

Med stroške storitev spadajo tudi plačila po podjemnih pogodbah, plačila avtorskih honorarjev in sejin.

Podrobnejša struktura stroškov storitev je prikazana v nadaljevanju:

Odhodki	Vrednost	Delež
Druge posebne storitve	276.616,43	38,83%
Založniške in tiskarske storitve	61.158,75	8,59%
Varovanje zgradb in prostorov	48.002,31	6,74%
Plačila po podjemnih pogodbah, sejnine in pripadajoča povračila stroškov	40.940,64	5,75%
Tekoče vzdrževanje objektov, opreme in zavarovalne premije	37.135,66	5,21%
Računalniške storitve	33.457,18	4,70%
Storitve, povezane s službenimi vozili (vzdrževanje, popravila, zavarovalne premije) in prevozni stroški	32.252,86	4,53%
Pravno svetovanje, sodni stroški in storitve odvetnikov	32.000,98	4,49%
Oglaševalske storitve	25.898,96	3,64%
Tekoči transferi	20.550,00	2,89%
Nadomestila, druge najemnine, zakupnine in licenčnine	15.967,46	2,24%
Prevajalske storitve in lektoriranje	14.469,31	2,03%
Storitve (tabori, prireditve, predstave, itd.)	13.170,14	1,85%
Plačila za delo preko študentskega servisa	12.707,78	1,78%
Stroški sejmov	12.517,67	1,76%
Telefon, internet, elektronska pošta	9.675,96	1,36%
Voda, komunalne storitve in odvoz smeti	8.480,95	1,19%
Izdatki za službena potovanja	8.056,62	1,13%
Stroški konferenc, seminarjev	2.751,68	0,39%
Poštnina	2.590,31	0,36%
Članarine v mednarodnih organizacijah in domačih neprofitnih organizacijah	2.142,58	0,30%
Plačilni promet in bančne storitve	1.740,12	0,24%
Skupaj	712.284,35	100%

Tekoči transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam znašajo 20.550,00 EUR in so prikazani v nadaljevanju:

- 12.000,00 EUR Zavodu za informativno dejavnost madžarske narodne skupnosti za izdajo otroškega časopisa Kelepelő;
- 1.500,00 EUR Dvojezični srednji šoli Lendava za sofinanciranje izvedbe maturantskega plesa,
- 1.000,00 EUR Knjižnici-Kulturnemu centru Lendava za sofinanciranje prireditve z naslovom »Anyanyelvi piknik«,
- 500,00 EUR Madžarskemu kulturnemu društvu »Baráti Kör« Murska Sobota za sofinanciranje izvedbe prireditve Madžarski večer,
- 500,00 EUR Madžarskemu kulturnemu društvu »Baráti Kör« Murska Sobota za sofinanciranje izvedbe prireditve jesensko srečanje Vzgojiteljade,
- 500,00 EUR Športnemu in turističnemu društvu Gibko Lendava za sofinanciranje poletnih športnih taborov,
- 500,00 EUR Zavodu Za in proti za sofinanciranje udeležbe ekipe na svetovnem debatskem prvenstvu,
- 500,00 EUR Nogometnemu klubu Hodoš za sofinanciranje prireditve ob 40. obletnici delovanja kluba,
- 500,00 EUR Krajevni skupnosti Gaberje za sofinanciranje prireditve Vaški dan,
- 500,00 EUR Prostovoljnemu gasilskemu društvu Gaberje za sofinanciranje delovanja društva,
- 500,00 EUR Nogometnemu klubu Dobrovnik za sofinanciranje delovanja kluba in organizacije različnih prireditev,
- 300,00 EUR Združenju bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije (Klub Lendava) za sofinanciranje delovanja,
- 300,00 EUR Zavodu Primoža Trubarja za sofinanciranje izdaje letne publikacije – Evangeličanski koledar
- 250,00 EUR Medobčinskemu društvu nogometnih sodnikov za sofinanciranje udeležbe predstavnikov izvajalca,
- 250,00 EUR Medobčinski nogometni zvezi Lendava za sofinanciranje aktivnosti izvajalca,
- 250,00 EUR Društvu za napredek kulture za sofinanciranje organizacije in izvedbe zdravstvenega letovanja otrok v Baški,
- 250,00 EUR Kolesarskemu klubu Lendava za sofinanciranje udeležbe na največjem ultrakolesarskem dogodku-dirke okoli Avstrije,
- 250,00 EUR Turističnemu društvu Palinka za sofinanciranje prireditve z naslovom Pohod od Hodoša do Pinc,
- 200,00 EUR Pomursko pokrajinski zvezi društev upokojencev za sofinanciranje 21. obletnice delovanja.

Stroški dela

Odhodki za stroške dela znašajo 815.141,99 EUR in so v primerjavi z letom višji za 13 odstotkov.

Struktura stroškov dela za leto 2024 je sledeča:

Odhodki	Vrednost	Delež
Plače in nadomestila plač	610.106,58	74,80
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	98.774,74	12,10
Regres za letni dopust	34.303,13	4,20
Povračila stroškov prehrane med delom in povračilo stroškov prevoza na delo in z dela	56.487,51	6,90
Premija za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev	12.590,24	1,50
Drugi stroški dela	2.879,79	0,41
Skupaj	815.141,99	100%

Pod postavko *plače in nadomestila plač* v izkazu prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov skupaj izkazujemo stroške osnovnih plač, dodatke za delovno dobo, druge dodatke (dodatek za dvojezičnost, dodatek za delo v deljenem delovnem času) ter sredstva za redno delovno uspešnost.

Pod postavko *prispevki za socialno varnost delodajalcev* izkazujemo prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obvezno zdravstveno zavarovanje, za poškodbe pri delu, za zaposlovanje in za starševsko varstvo.

Med *druge stroške dela* smo v izkazu prikazali regres za letni dopust, povračila stroškov prehrane med delom in povračilo stroškov prevoza na delo in z dela, premijo za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev in druge stroške dela.

Na dan 31. 12. 2023 je bilo zaposlenih 26 javnih uslužbencev. V letu 2024 so se stroški dela javnih uslužbencev bistveno povečali zaradi dodatnih zaposlitev. Na dan 31. 12. 2024 je bilo v delovnem razmerju 28 javnih uslužbencev.

Drugi stroški

V okviru drugih stroškov izkazujemo štipendije dijakom Dvojezične srednje šole Lendava v vrednosti 10.600,00 EUR. Do štipendije so upravičeni dijaki, ki se izobražujejo na programu Predšolska vzgoja in se učijo madžarski jezik na nivoju maternega jezika.

Finančni odhodki

Med finančnimi odhodki obračunskega obdobja izkazujemo odhodke za obresti iz naslova finančnega leasinga v vrednosti 1.674,71 EUR, obresti za kratkoročni kredit v vrednosti 2.117,78 EUR in negativne tečajne razlike v vrednosti 17,04 EUR, ki nastajajo zaradi poravnave obveznosti do tujih dobaviteljev.

Drugi odhodki

V okviru drugih odhodkov izkazujemo transfer Občini Lendava v vrednosti 516.005,09 EUR za izvajanje investicije »Obnova in prizidava stare šole v Čentibi za potrebe vrtca«. Vrednost subvencioniranja plačila stroškov vrtca znaša 103.239,94 EUR.

Presežek odhodkov

Presežek odhodkov nad prihodki znaša 51.982,66 EUR. Z upoštevanjem obračunanega davka od dohodkov pravnih oseb, ki za leto 2024 znaša 1.886,81 evrov, izkazujemo presežek odhodkov nad prihodki v vrednosti 53.869,47 EUR.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti je po vsebini enak izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov. V njem izkazane skupne prihodke in odhodke razmejimo posebej na prihodke in odhodke za izvajanje dejavnosti javne službe in posebej na prihodke in odhodke za izvajanje dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu (tržna dejavnost). Prihodki za izvajanje javne službe so z zakonom predpisane dejavnosti, katerih trajno in nemoteno opravljanje zagotavlja v javnem interesu država (Slovenija in Madžarska) in občine.

PMSNS je upravljavec Dijaško-nastanitvenega centra Dolga vas. Pri izvajanju dejavnosti gre za izvajanje javnega interesa. PMSNS namreč v skladu z Zakonom o samoupravnih narodnih skupnostih spodbuja in organizira dejavnosti, ki prispevajo k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti. Pri tem spremlja in spodbuja razvoj vzgoje in izobraževanja za pripadnike narodnih skupnosti in v skladu z zakonom sodeluje pri načrtovanju in organiziranju vzgojno-izobraževalnega dela in pri pripravi vzgojno-izobraževalnih programov.

Poslanstvo dijaško-nastanitvenega centra je zagotovitev prenočišč za potrebe srednješolcev, ki se iz preostalih dvojezičnih območij Prekmurja šolajo v Dvojezični srednji šoli Lendava. Učenci madžarske narodnosti z Goričkega so namreč dolga leta za nadaljevanje šolanja izbirali enojezične, slovenske srednje šole, ker do edine dvojezične srednje šole, tj. do Lendave niso imeli ne javne prometne povezave ne dijaškega doma v Lendavi. To pa je skozi ta leta pripomoglo k hitrejšim asimilacijskim procesom, predvsem pri madžarski narodni skupnosti na Goričkem. Z izgradnjo dijaško-nastanitvenega centra je tako delno odpravljena ta ovira in je tako zagotovljeno otrokom, pripadnikom madžarske narodne skupnosti, da se lahko tudi v nadalje izobražujejo v svojem maternem jeziku na narodnostno mešanem območju, kar je tudi njihova ustavna pravica. Možnost prenočišča v Dijaško-nastanitvenem centru Dolga vas tako pomeni, da je lahko tudi Dvojezična srednja šola Lendava možnost izbire za nadaljevanje šolanja maloštevilnih učencev madžarske narodnosti na Goričkem, in se s tem lahko zmanjša število mladih, ki so prisiljeni že zelo zgodaj zapustiti narodnostno mešano območje. Upamo, da se s tem lahko nekoliko upočasni tudi asimilacijski procesi na Goričkem. Navedeno je izrednega pomena za ohranjanje in razvoj madžarske narodne skupnosti, saj dvojezično srednješolsko šolanje pomeni tudi pridobitev potrebnega kadra s poznavanjem obeh jezikov na višji ravni. Dijaško-nastanitveni center se pretežno, to je v 90% financira iz dotacije z Madžarske, preostalih 10% pa je financiran s strani stanovalcev centra, saj sredstva iz dotacije ne zadoščajo za pokrivanje celotnih izdatkov. Prihodki s strani stanovalcev so v celoti namenjeni za pokrivanje stroškov nastanitvenega centra.

PMSNS izvaja tudi dejavnost prodaje storitev na trgu, ki jo spremljamo ločeno. Gre za storitve, ki se zaračunavajo iz naslova oddajanja poslovnih prostorov v najem. V tekočem obračunskem letu so se prihodki iz tega naslova realizirali v višini 15.860,61 evrov.

Od preselitve na novo lokacijo imamo sodilo za razporejanje stroškov ogrevanja oz. električne energije, vodarine in odvoza smeti v fazi preizkušanja.

Za razporejanje stroškov ogrevanja-električne energije smo uporabljali sodilo: površina prostorov najemnika v primerjavi s površino celotne zgradbe.

Za razporejanje stroškov vodarine in odvoza smeti uporabljamo sodilo: število zaposlenih oseb pri najemnikih v primerjavi s celotnim številom zaposlenih oseb v zgradbi.

Izkazujemo presežek prihodkov nad odhodki tržne dejavnosti v vrednosti 8.071,49 EUR in presežek odhodkov nad prihodki javne službe v vrednosti 61.940,96 EUR.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Določeni uporabniki smo dolžni upoštevati pravila, ki veljajo za druge uporabnike, torej načelo denarnega toka. Izkaz vsebuje prihodke, odhodke in poslovni izid iz evidenčnih podatkov oziroma evidenčnega knjiženja v poslovnih knjigah. Podatki o prihodkih in odhodkih, izkazanih v tem izkazu, niso primerljivi s prihodki oziroma odhodki, ugotovljenih po načelu nastanka poslovnega dogodka.

Izkaz zagotavlja primerljive podatke, ki so potrebni za spremljanje gibanja sredstev javnih financ na ravneh države in občin. Izkaz vsebuje podatke posebej o prihodkih in odhodkih obračunskega obdobja za izvajanje javne službe ter posebej podatke o prihodkih in odhodkih tržne dejavnosti. Po načelu denarnega toka so knjižena vsa prejeta javnofinančna sredstva, tudi tista, ki so prejeta za nabavo opredmetenih osnovnih in neopredmetenih sredstev.

Prihodki

Evidenčno izkazujemo prihodke v višini 2.693.935,52 evrov, od tega znašajo prihodki za izvajanje javne službe 2.679.632,50 evrov, prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu pa 14.303,02 evrov.

Odhodki

Evidenčno izkazujemo odhodke v višini 2.651.250,71 evrov, od katerih znašajo odhodki za izvajanje javne službe 2.645.309,18 evrov, odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 5.941,53 evrov. Posebnost izkaza je v tem, da vključuje tudi investicijske odhodke, ki se v celoti vključujejo v poslovni izid dejavnosti javne službe.

Presežek prihodkov nad odhodki

Presežek prihodkov nad odhodki v višini 42.684,81 evrov je poslovni izid, ki je posledica spreminjanja denarnih sredstev na računu.

IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Za financiranje izvedbe projektov »Vzpostavitev in delovanje vzorčne kmetije z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju« in »Spodbujanje razvoja kmetijstva in kmetijskih proizvodov iz programskega območja« v okviru Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024 je PMSNS najela kratkoročni kredit pri Deželni banki Slovenije v vrednosti 192.800,00 EUR. V letu 2024 je PMSNS kratkoročni kredit v celoti odplačala.

Fiskalno pravilo

PMSNS je po standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev (SKIS) uvrščena v sektor S. 15, zato se presežek po fiskalnem pravilu ne izračunava.

Lendava, 27. februar 2025

Letno poročilo bo obravnaval in potrdil Svet PMSNS, predvidoma do konca meseca maja 2025, oziroma takrat, ko ga bo pregledal Nadzorni odbor.

Pripravila:

Piroška Žižek Kelenc l. r.